

DE NOORD-BRABANDER

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS

Voor de Stad. . / 12.

Franco per post. » 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIEN:

15 cents de regel.

behalve 35 cents zwerf

(Verschijnende driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

HET ONTWERP VAN WET

TOT INTREKKING

der Wet van 29 Nivose, jaar XIII.

Eindelijk heeft de Regering kunnen goedvinden, de intrekking voor te stellen der hierboven genoemde wet, krachtens welke de Staat verplicht is te voorzien in de opvoeding van een kind tot een zoon uit elk gezin, dat zeven kinderen telt. Den 22 februarij is dit wetsontwerp in de Tweede Kamer ter tafel gebracht.

Wij hebben het gelezen en herlezen, en nogmaals gelezen, omdat wij onze eigene oogen niet vertrouwden. Trouwens wij konden niet begrijpen dat eene Regering, om zich te ontdoen van eenen finantieelen last, welke wetgevoel op haar drukt, onwettige maatregelen durven voorstellen. En evenwel is dit zoo. Het voorstel tot intrekking der wet van 29 Nivose, hetwelk wij overigens toejuichen en verwenscht hadden dat sedert lang geschied ware, houdt in dat die wet buiten werking zal worden, ook ten opzichte van de onderwerfde gebied reeds gedane aanvragen tot toepassing derzelve.

Dit is eene onwettigheid en eene onregtvaardigheid.

Eene onwettigheid is het, omdat het een wetsregel is, in onze Nederlandsche Wetgeving opgenomen, dat geene wet eene terugtrekkende kracht hebben kan.

Eene onregtvaardigheid is het, omdat geene burger berooven kan van regten, welke krachtens eene wet bezat vóór de aanneming der wet van intrekking. Eene wet is niet wettig, om mij van wettige regten te berooven en die wet kan geene kracht hebben voor zij wezenlijk wet zij.

Wie! men spreekt altijd van regtvaardigheid, goede trouw, van krediet van den Staat, dikwijls het de opbrengst geldt der miljonnen schats, welke de onder de lasten zwoevende burgerij moet torschen, om de renten en enorme staatschuld te dragen, en men niet terugdeinzen voor de weigering van betaling eener wettelijke schuld, die slechts een paar tonnen gouds bedraagt? Indien bankroet het groot eene misdaad is, is dan bankroet het klein geoorloofd? Of zou men zich al schuldig maken, indien men de groote schulden, die de staatschuld in handen heb-

ben, van hunne renten beroofd hield en mag men vrij handelen, wanneer men slechts met (nietswaardige?) burgers te doen heeft? Neen, gewis. En hen, die krachtens de wet van Nivose aanspraak hebben op hetgeen daarin vermeld is en die aanspraak naar de behoorlijke vormen laten gelden, kan men van de vruchten dier aanspraak niet berooven zonder eene onwettigheid en eene onregtvaardigheid te begaan.

Doch, zal men welligt zeggen, de regering zal zich in de memorie van toelichting wel verdedigd hebben en den maatregel als aannemelijk hebben doen voorkomen. Hooren wij, wat die memorie van toelichting zegt.

Al dadelijk wordt daarin erkend, dat „de onderwerpelijke wet opgenomen werd onder degenen, welke, bij het decreet van den 8 november 1810, hier te lande executoir zijn verklaard. „ Ergo is de wet van kracht, zoolang zij door geene andere wet wordt ingetrokken. Maar, zegt de regering: 1° de wet bleef buiten werking, 2° de regering was, bij gelegenheid van het inroepen derzelve door zekeren R. Minet in 1829, na onderzoek tot het gevoelen gekomen dat de wet niet meer van kracht was; 3° van het beginsel uitgaande dat daar de wet nimmer in werking was, hare toepassing niet met vrucht kon worden ingeroepen, heeft de regering de nu en dan gedane aanvragen afgewezen. 4° Hierin is berust tot dat Hoogland er anders over dacht.

Men zegge ons nu, of een dezer vier punten, of alle vier te zamen de kracht eener wet kunnen ontzenuwen. Dat de ministers, voor en na, onkundig of blind genoeg zijn geweest, om niet te kunnen of te willen begrijpen dat eene wet van het fransche keizerrijk, bij het decreet van den 8 november 1810 hier te lande executoir verklaard, wezenlijk wet is en niet kan ingetrokken worden dan door eene andere wet; dat de regering geweigerd hebbe om, op gedane aanvragen gehoor te geven en de burgers in die weigering berust hebben, dat de regering, in haar onderzoek naar het van kracht zijn der wet, zich heeft laten leiden door beginselen en denkbeelden, welke met alle begrip van wettelijkheid en regt in strijd zijn, dat alles kan geene de minste inbreuk op de kracht en geldigheid der wet maken.

Wat volgt het historische der zaak. Hoogland liet zich door eene weigering niet te vreden

stellen, maar daagde den Staat voor den Hoogen Raad. Wat elk ander voorzag, wilde de Regering niet zien. In plaats van de zaak stil te houden en Hoogland te bevredigen en de eerste de beste gelegenheid te baat te nemen, om de belagchelike wet van Nivose in te trekken, waagde zij een proces en verloor het. Doch zij wilde halstarrig doortasten en waagde nog eene revisie, en verloor nogmaals. In al dien tijd had de zaak veel gerucht gemaakt en menigvuldige aanvragen kwamen op, welke allen zouden voorgekomen zijn geworden, indien de Regering, in plaats van te procederen, reeds in de zitting van het afgelopen jaar, welke toch tot in de maand Mei geduurd heeft, het voorstel tot intrekking der wet hadde ingediend.

Wat er van zij, de Regering ziet nu de gevolgen harer halstarrigheid in en komt nu bij de Kamer huilen, dat indien zij aan de thans ingekomene en gegronde aanvragen gedurende acht jaren voldoen moet, zulks schier een milioen zal kosten. Dit is wel op zijn allernooft geraamd, terwijl er niets algetrokken wordt voor de jongelingen die gedurende die acht jaren sterven zullen, noch voor zulke zonen, waarvoor aanvragen gedaan zijn, doch die wanneer zij hun tiende jaar bereikt zullen hebben niet meer in de termen der wet zullen vallen, door het afsterven van een of meer der zeven kinderen; maar enfin. de Regering zegt, het zal een milioen kosten. Het is zeker veel voor onze berooide schatkist, maar veel of weinig: het is wettig en regtvaardig.

Nog zegt de Regering in de memorie van toelichting dat zij, zoodra zulks na de definitieve uitspraak van den Hoogen Raad kon geschieden, een ontwerp van wet aan de Staten-Generaal doet aanbieden, strekkende om de wet van 29 Nivose jaar XIII in te trekken en buiten werking te stellen.

Nu houde men in het oog, behalven het reeds vroeger gezegde over den spoed, waarmede de Regering ten deze is te werk gegaan, dat de hier bedoelde definitieve uitspraak op den 3 december 1846 heeft plaats gehad en wij nu den 3 Maart beleven. Drie maanden om een wetsontwerp van drie artikelen, houdende intrekking eener vorige wet, tot stand te brengen! De regering moet wel veel vertrouwen stellen in de landskinderlike gevoelen der meerderheid van de Kamer en in de onderwerpengeloovigheid der Natie, om met een effen thronie (zoo men wel eens zegt) een

dusdanige bewering in het midden te brengen: Wij vergaten nog te zeggen, dat de Regering goedertieren genoeg is om aan degenen die reeds aan het procederen zijn, de gemaakte kosten terug te geven; doch van eene andere zijde, zullen degenen die pro deo procederen van deze hooge gunst uitgesloten worden; zeer gelukkig voor de advokaten, procureurs, deurwaarders, enz.! Zeer regtvaardig, zeer billijk; inderdaad!

Het is niet te voorzien en wij hopen het niet, dat onze vertegenwoordiging de hand zal leenen aan dat werk van onwettigheid en onregtvaardigheid. Indien men heden aan eene wet terugwerkende kracht geeft, kan men die morgen aan eene andere geven en de weg tot de schroomelijkste misbruiken staat open. Indien men heden door eene wet aan de burgers van den staat een onbetwistbaar financieel regt kan ontnemen, kan men hen morgen insgelijks door eene wet, van hunne politieke regten berooven. *Videant consules!*

Vraagt men nu, hoe men aan het milioen, of zooveel minder als het wezen zal, komen moet om aan die verbindtenis te voldoen, komt het ons voor dat dit zeer gemakkelijk te vinden is:

1° Men ontneme aan het *Journal de la Haye* de subsidie van f 25,000, waarvan een zoo schandelijk misbruik gemaakt wordt, bestede het gedurende acht jaren aan de voldoening der verbindtenissen, voortspruitende uit de wet van *Nivose*. Dit maakt in 8 jaren tijds f 200,000. Na dien tijd kunnen de f 25,000 in de schatkist verblijven.

2° De aanzuivering van het ontbrekende worde, naar billijkheid, opgelegd aan de ministers of andere ambtenaren, die door bunne onkunde, halstarrigheid of nalatigheid de oorzaak zijn dat de beroorde schatkist zich met deze verplichtingen van onderhoud van jongelingen uit huisgezinnen van 7 kinderen, bezwaard ziet.

Dit is, dunkt ons, de eenvoudigste en billijkste weg.

KERKELIJKE STAAT.

ROME 15 februarij. Volgens een sedert onheugelijke tijden bestaand gebruik te Rome, moest eene deputatie der Israelitische gemeente jaarlijks, op den eersten dag van den vastenavond, ten twee ure des namiddags zich naar het Kapitoel begeven en aldaar, nedergekniel voor den, op eenen troon gezeten eersten senator, eene schatting voldoen van 800 scudi en tevens verlot vragen voor de Israelieten, om het volgende jaar nog te Rome te mogen verblijven, welk verlot hun op eene onkiesche en weinig voor onzen tijd passende wijze verleend werd.

De N. Vader heeft voor altijd dit middeneeuwsch gebruik afgeschaft en bevolen, dat de schatting bij voortdoring betaald zou worden, doch zonder vergeteld te gaan van die openbare plegtigheid, zoo vernederend voor degenen, die er zich aan onderwerpen moesten.

POLEN.

De navolgende eed is afgevorderd geworden van de priesters, die onlangs aan de kerkelijke akademie te Warschau gewijd zijn.

» Ik ondergeteekende beloof en zweer voor den almachtigen God, een in Drievuldigheid, dat ik verlang en mij verbind om getrouwelijk en opregtlijk te dienen en in alles gehoorzaam te zijn aan

Z. Keiz. Maj. mijnen wezenlijken, wettigen en allenadigsten meester, keizer Nicolaas Pawlowicz, alleenheerscher aller Russen, en aan Z. K. H. den opvolger tot den troon aller Russen, den groot-hertog Alexander Nicolazewicz.

» Ik verbind mij daarenboven dat ik zonder mijn leven noch eenen druppel van mijn bloed te sparen, eerliedigen en verdedigen zal alle regten en voorregten reeds verbonden aan de hooge alleenheerschappij, magt en gezag van Z. K. M. of daaraan nog in het vervolg verbonden zullende worden en zulks in de meest onbegrensde uitgebreidheid van derzelver kracht en omvang.

» Ik verbind mij daarenboven om met ijver, zoo veel in mij is en in alle opzichten, te ondersteunen al hetgeen verbonden is aan de belangen der getrouwe dienst van Z. K. M. en aan het welzijn van den Staat. Zoodra ik dus iets zal vernemen hetwelk eenig nadeel, verlies of vermindering kan veroorzaken in de regten of het welzijn van Z. K. M. zal ik daarvan niet alleen ten spoedigste kennis geven, maar nog daarenboven trachten de verwezenlijking daarvan door alle mogelijke middelen; af te weren en te beletten mij tevens verbindende de mij aanvertrouwde geheimen te zullen bewaren en trouwelijk en goeddelijk de pligten te zullen vervullen, welke mij zullen worden opgelegd, hetzij door voorschriften, reglementen of bestaande gebruiken; hetzij door den tegenwoordigen, algemeen eed of door de bijzondere eeden, welke mijne oversten mij, uit naam van Z. K. M., nog zouden kunnen opleggen.

» Eindelijk verbind ik mij, niet te handelen in strijd met mijne pligten en mijne eeden uit beweegredenen van eigen belang of dat mijner bloedverwanten of vrienden; noch uit eenig gevoel van haat; te handelen en mij te gedragen zoo als een goed onderdaan van Z. K. M. betaamt en verplicht is, ten einde daarvan ten allen tijde rekenschap te kunnen geven aan God en voor zijn verschrikkelijk gerigt.

» God en de onschuldige marteldood van zijnen Zoon helpen mij. Amen."

DENEMARKEN.

KOPPENHAGEN, 18 februarij. De Koning, in aanmerking nemende de ongenoegzaamheid en slechte hoedanigheid van den laatsten oogst en den hoogen prijs der levensmiddelen, heeft de grondbelasting op de gronden der vierde en vijfde klasse, zoo in het koninkrijk Denemarken, als in de hertogdommen Sleeswijk, Holstein en Lauenberg op de helft verminderd. De gronden behooren bijna allen aan boeren.

ZWITSERLAND.

Onderscheidene volksvergaderingen van Bern, onderanderen die van Thoune, hebben verzoekschriften aan den uitvoerenden raad gezonden om dezen uittenoodigen het bevel te geven tot huiszoekingen bij de eigenaars en pachters, die beschuldigd worden de levensmiddelen op te houden, om derzelver prijzen te doen stijgen. Zij vragen dat op de zulken de wet der onteigening ten algemeen nutte zal toegepast worden.

DUITSCHLAND.

De *Köln. Zeit.* verzekert dat de Algemeene Landdag zich zal bezighouden met een nieuw ontwerp van Strafvethoek en met een ontwerp, ten doel hebbende om de criminale rechtspleging welke te Berlijn in zwang is, over geheel Pruisen uit te strekken. Daarenboven, zou diezelfde vergadering nog moeten beslissen over de aanvaarding van een stelsel van differentieele regten en over een ontwerp van spoorweg van Berlijn naar Koenigsberg, hetwelk reeds in 1842 aan de commissie der Stenden onderworpen is geweest. De aanleg van die ijzerbaan kost 32 miljoen thalers.

MUNCHEN, 23 februarij. De heer v. Abel, ex-minister van binnenlandsche zaken is benoemd tot

gouverneur van de Paltz, ter vervanging van den heer Zenetti, die de betrekking door het aftreden van dezen staatsman opengevallen, op zich heeft genomen.

ENGELAND.

LONDEN, 27 februarij. Prins Albert, gemaal der Koningin Victoria, is benoemd tot kanselier der Universiteit van Cambridge; 953 stemmen vereenigden zich op zijnen persoon, terwijl zijn mededinger, de graaf de Powis 837 stemmen verkreeg. Men weet nog niet of de prins de hem opgedragen waardigheid zal aannemen, wijl men hem, zij ondanks, als kandidaat tot dezelve heeft voorgesteld.

IERLAND.

DUBLIN 23 februarij. De centrale commissie van onderstand heeft te kennen gegeven dat zij, bij gebrek aan fondsen, geene uitdeeling meer doen zal. De *Cork-Examiner*, sprekende over den voortgang der sterfte in de baronie van Bantry, zegt dat het getal der sterfgevallen, hetwelk, drie weken geleden, aldaar 20 à 30 per dag was, thans tot 40 à 50 iederen dag geklommen is: In het *workhouse* van Bantry, waarvan de bevolking 800 personen bedraagt, is de sterfte in de laatste veertien dagen tot 110 gestegen.

SPANJE.

MADRID, 23 februarij. In de zitting der kamers van de Gedeputeerden hebben de ministers van finantien en van oorlog de volgende wetsontwerpen ingediend.

Eerste ontwerp.

Eenig artikel. De regering wordt gemagtigd om wanneer zij het noodig oordeelt, eene ligting van 50,000 man te doen.

Tweede ontwerp.

Art. 1. Het gouvernement wordt gemagtigd tot het aangaan eener leening van 200 miljoen realen tegen eene rente van 3 p. c.

Art. 2. Het gouvernement wordt gemagtigd, om tot de voldoening der renten van deze leening, zoodanig gedeelte der inkomsten van Spanje of der kolonien te gebruiken, als noodig zal zijn.

Art. 3. Het gouvernement zal aan de Cortes rekenschap doen van de wijze, waarop het van die magtiging gebruik heeft gemaakt.

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 februarij. Men meldt dat eene verzoening plaats heeft gehad tusschen den heer Guizot en lord Normanby. De minister heeft beloofd dat hij elke gelegenheid zou te baat nemen, om hulde te doen aan de loyaleit van het karakter des ambassadeurs, maar heeft zich niet verbonden tot eenige verklaringen in de Kamers.

— De ziekte van den heer Martin (du Nord) neemt schielijk toe. Zijn toestand is hopeloos. Hij spreekt niet meer en de verlamming heeft zijn gansche ligchaam getroffen. Heden is de pastoor der St. Rochuskerk naar het kasteel van den heer Parburbe geroepen om den ex Grootzegelbewaarder te bezoeken en de laatste hulpmiddelen der godsdienst, volgens zijn uitgedrukt verlangen, toe te dienen.

— De Kamer heeft besloten tot het in overweging nemen van eenige belangrijke hervormingen. Het geldt onder anderen, eene belasting op de honden, de vermindering van de belasting op het zout en de hervorming van het postwezen.

NEDERLAND.

HERTOGENBOSCH, 3 maart.

— De Hoge Raad, kamer van strafzaken, heeft bij een zeer breed gemotiveerd arrest uitspraak gedaan op het beroep in cassatie van G. Gepkens, kapellaan te Groenlo, die, bij het arrest van het hof in Gelderland, van 19 nov. 1846, ter zake van poging tot moedwilligen doodslag met voortbedachten rade gepleegd, en alzoo wegens poging tot moord, is veroordeeld tot de straffe des doods.

De Hoge Raad heeft ten slotte van deszelfs arrest verklaard, dat het arrest van het Hof

Gelderland behoort met redenen is omkleed, en dat al de aangevoerde middelen zijn ongegrond. Indien heeft de Hooge Raad het arrest van het Hof in Gelderland bevestigd en het ingediend bevoeg in cassatie verworpen, met veroordeeling van den rekwalant in de kosten.

De Raad heeft veroordeeld, dat het Hof al de onredelijkheden behoort in het arrest had omschreven; dat de Raad op de feitelijke beslissing niet kan terugkomen, dat de verklaring van Maria Wiegierink, geenszins op zichzelf heeft gestaan, enz.

ARNHEM 27 februari. Bij arrest in het Provinciaal Gerechtshof van Gelderland in raadkamer vergaderd, van den 25 febr. jl. is Jan ter Linde verwezen naar de correctionele rechtbank te Zutphen ter zake van 1°. lasterlijke aantijging tegen Maria Wiegierink, als hebbende eene valsche verklaring gedaan, die indien dezelve waarheid bevatte, meer genoemde M. W. aan valsche getuigenis zoude doen schuldig zijn.

2°. laster tegen dezelfde Maria Wiegierink, door haar in eene herberg van onzedelijke daden valschelijk te beschuldigen.

3°. laster tegen den kantonregter van Groenlo, door aan denzelfden in het openbaar valschelijk ten laste te leggen, dat hij aan M. W. f 300 zou hebben beloofd of gegeven, om den kapellaan C. Gephrens te beschuldigen. (Utr. Av.)

REDEVOERINGEN des heeren Hoffman en van Rijkevorsel, in de zitting der Tweede Kamer van den 27 februari, bij gelegenheid van het uitbrengen van het verslag der commissie, belast met het onderzoek van het met België gesloten tractaat.

De heer Hoffman vraagt het woord en zegt:

Edelmogende Heeren!

Bij gelegenheid der discussien over het adres van antwoord op de troonrede, heb ik mij reeds over het tractaat met België verklaard, zoo wat den inhoud als den vorm betreft. Het is geen voorinbrengen met eigen gevoelens, wanneer ik er thans niet toe kan overgaan, dat tractaat als een fait accompli te beschouwen, het daarover aangehoord rapport voor kennisgeving aan te nemen, en de zaak verder te laten rusten: ik geloof dat deze handelwijze van mijne zijde in strijd zoude zijn met den eed, door mij, volgens art. 86 der grondwet afgelegd. Ik heb toch beweerd, dat naar mijn inzien dat tractaat ingrijpt in de regten der wetgevende magt, en strijdt met de grondwet. Wat den inhoud van het tractaat aangaat, daarover zal ik thans niet uitweiden: dit zoude mij thans ook weinig baten, daar wij de tegenwoordigheid der ministers, onderhandelaren van het tractaat ook heden wederom missen: het rapport toont aan, dat ik daaromtrent op verre na nog niet alles had gezegd wat er van te zeggen was, maar daarover kunnen onze gevoelens uit een loopen: de vorm echter is een punt dat de vertegenwoordiging in hare grondwettige regten aangaat, daarover alleen zal ik op dit oogenblik UEd. mijn gevoelens nader toelichten.

Maar zeker is het dat de grondwet de grenzen der magt, regten en verplichtingen van vorst en volk heeft afgebakend; getrouw aan mijnen eed, zal ik geen duim breed van de magt des souvereins op de vertegenwoordiging over te brengen, noch mag ik evenmin toelaten, dat de regten van den volk een duim breed worden verkort; ik geloof, Ed. Mog. heeren, dat zoo dikwijls in deze vergadering over grondwetsherziening wordt gesproken, dit het gevoel is dat ons allen bezielt; wat dus aanleiding tot den wensch daartoe geeft, moet daarin voornamelijk worden gezocht, of dat de grondwet niet wordt nageleefd, of dat hier en daar hare bepalingen minder duidelijk en voor tweeledige invalling vatbaar zijn. Voor het eerste is het onze pligt te zorgen, het laatste moet worden uitgewerkt; en zoo de vertegenwoordiging het daarover met de regering niet eens worden kan, dan is dank mij de noodzakelijkheid der herziening daarvoor hoe zou de staat zoodanig verdeeld kunnen bestaan? Ik geloof echter niet, dat in dit geval

verdeeldheid van gevoelens plaats kan blijven hebben, tenzij eene der magten inbreuk op de regten der anderen magt willen maken.

Volgens art. 195 der grondwet, kunnen geene belastingen ten behoeve van 's lands kas worden geheven, dan uit kracht van eene wet. Het zal wel ten gevolge van dit art. zijn, dat de regering overtuigd is, onze medewerking bij het maken van tarieven van in-, uit- en doorvoer te behoeven. Het voorbehoud aan den Koning, bij art. 2 der wet op het tarief van 1845 voorgesteld, toont aan, dat de regering evenzeer overtuigd is, die regten niet *eigenmagtig*, zelfs tijdelijk te kunnen veranderen; hieromtrent bestaat geen verschil, want de regering, de aanmerking dezer Kamer (voorloopig verslag p. 10) «dat veranderingen in de belastingen alleen bij de wet kunnen daargesteld worden», beamende, heeft (antwoord p. 12) het artikel in dien zin gewijzigd: van waar dan, vraag ik, ontleent de regering het regt, om bij tractaat te doen, wat niet anders dan bij de wet geschieden kan? Mijnes inziens alleen uit eene gewrongen uitlegging van art. 57 der grondwet. Wanneer ik eene uitlegging, waardoor men tractaten als het onderhavige met de in dat artikel genoemde verbonden en verdragen gelijk stelt, gewrongene noem, dan is het Ed. Mog. Heeren, omdat ik niet geloof dat dit artikel met behoud van een gezonden zin zoo uitleggen is; daarbij wordt in eenen adem van die verbonden en die verdragen gezegd, dat de Koning daarvan kennis geeft aan de beide Kamers der Staten-Generaal, *zoodra hij oordeelt, dat het belang en de zekerheid van het rijk zulks toelaten*; en nu durf ik gerust vragen of de ontwerpers der grondwet hebben kunnen denken, ja of bij iemand het denkbeeld kan opkomen aan een tractaat van handel, dat zoude kunnen werken en geheim blijven; mij althans komt het boven allen twijfel voor, dat door de verbonden en verdragen in art. 57 genoemd, geene handelstraktaten, welke verandering in belastingswetten brengen kunnen, bedoeld zijn, ware dit het geval, dan bevatte art. 195 eene ongerijmdheid. Prof. Thorbecke vraagt in zijne aantekening op de grondwet, of de overeenkomst met de Oeverstaten van den Rijn met de lijsten van regten en tarieven niet bij eene wet moesten zijn bekrachtigd, en laat daarop volgen: «volgens art. 195 zonder twijfel. Maar het onjuiste opstel van art. 57, stoort eene zekerheid, die boven bedenking moest zijn.» Zonder de grondwettigheid van die overeenkomst te verdedigen, geloof ik, dat tusschen deze, als uitloeijsel der Weenertraktaten, waartoe de wetgevende magt niet heeft kunnen medewerken, en het belgisch tractaat, een onderscheid te maken is, en dat de heffing der regten bij dat tractaat bepaald, zoo volgens art. 195 als volgens eene gezonde uitlegging van art. 57 der grondwet, is ongrondwettig; dat niet alleen tot het daarstellen, maar ook tot het wijzigen van wetten op de heffing van belastingen ten behoeve van 's lands kas, de medewerking der vertegenwoordiging krachtens de grondwet wordt vereischt. Ofschoon het tractaat met België is gesloten, geratificeerd en in werking, en wij dit niet hebben kunnen voorkomen, wensch ik te vragen of de Kamer bij het eenmaal door haar uitgedrukt gevoelens volhardende deze meening deelt; en in dat geval geloof ik, dat wij, ingevolge onzen eed, dat wij bij geene gelegenheid en onder geen voorwendsel hoe ook genaamd zullen toestemmen, dat van de grondwet afgeweken worde, zullen handelen, met bij een eerbiedig adres aan den Koning van die meening te doen blijken.»

De voorzitter merkt op, dat door de nederlegging ter griffie het gevoelens van geen der leden wordt geprejudiceerd. Het komt hem derhalve raadzaam voor daartoe te besluiten, en hij meent in allen geval zwaarigheid te moeten maken om het voorstel van den geachten vorigen spreker thans in behandeling te brengen, vermits hetzelfde niet op de wijze bij het reglement van orde voorgeschreven, is ter tafel gebracht.

De heer van Rijkevorsel vraagt nu het woord en zegt:

Als lid der commissie benoemd om het tractaat te onderzoeken en daarna een verslag op te maken, heb ik met mijne geachte medeleden ingestemd dat het rapport geene conclusie moet bevatten, maar

daarin verschild, dat ik heb gemeend dat het verslag meer moest inhouden, dan datgeen, hetwelk ik zoo even uit naam der meerderheid dezer commissie heb uitgebragt. Zoo deze al niet hare zienswijze over de voor- en nadeelen van het tractaat voor Nederland deed kennen, en niet uitweidde over de gevolgen, welke uit hetzelfde kunnen voortvloeijen voor onzen handel en scheepvaart, voor onzen landbouw, onze visscherijen en fabrieken, voor onze staatkundige en commerciële betrekkingen met België zelve en met andere natien, zoo meende ik nogtans, dat het reglement meer voorschrijft dan het mededeelen van een uittreksel of overzicht van het stuk, hetwelk in onze handen is gesteld, om na onderzoek een verslag uit te brengen, en dat deze vergadering regt heeft om met de resultaten van dat onderzoek bekend te worden.

Ik meende daarenboven, dat de commissie wel zou doen, om door het maken van eenige bedenkingen en het doen van eenige vragen de regering in de gelegenheid te stellen, om de beweeggronden te doen kennen, welke hare handelingen vóór, gedurende en bij het sluiten van het tractaat hebben bestuurd, ten einde die in het ware licht konden worden gesteld en gewaardeerd.

Tot heden is geene verdediging dier handelingen openbaar geworden: want die, welke voor eenigen tijd in het *Journal de la Haye* verscheen, mag gewis dien naam niet dragen. Ook wegens dat betoog was het mij aangenaam onlangs te vernemen, dat het *Journal* noch als een officieel noch als een half officieel orgaan der regering te beschouwen is. Dat betoog heeft intusschen aan de critiek nieuw oordeel verschafte, terwijl die critiek nergens met bondige redenen wederlegd is.

Het nitmuntend *exposé des motifs*, door de belgische regering aan de kamers overgebracht was weinig geschikt om de vooringenomenheid hier te lande tegen het tractaat te verminderen.

Ik geloof dat het der regering niet onverschillig kan of mag zijn, hoe de natie over het gebruik oordeelt, hetwelk zij van de magt, haar bij art. 57 der grondwet verleend, gemeend heeft te moeten maken. Ik geloof dat het dubbel gewichtig is de drijfveren der regering te kennen, welke tot het voeren van onderhandelingen en het sluiten van een zoo gewichtig tractaat hebben geleid, wanneer geene der kamers van koophandel en fabrieken, noch andere adviserende collegiën, wier werkring daarbij is betrokken, daarover zijn geraadpleegd.

Ik mag daarom deze gelegenheid niet geheel laten voorbijgaan, zonder als lid der vergadering eene poging aan te wenden, om van 's konings ministers eenige nadere ophelderingen te bekomen.

Het doet mij leed dat HH. EE. niet in de vergadering tegenwoordig zijn.

Ik zal nogtans eenige vragen in het midden brengen, opdat zij die kennen en bij eene volgende gelegenheid daarop zouden kunnen antwoorden.

Mijn oogmerk is niet de regering te bemoeijelijken, maar haar aanleiding te geven zich te rechtvaardigen. Mogt zij het niet doen, het zal niet mij, maar haar te wijten zijn.

Ik zal mij beijveren kort te zijn, en mij daarom bij eenige hoofdpunten bepalen. Ik zal met terughouding spreken; ten einde men mij geene der nadeelige gevolgen, die uit het tractaat ontstaan kunnen, zou kunnen wijten.

Ik verzoef mij dan te vragen: zal het tractaat zoodanige uitkomsten opleveren, als men na eene gestremde handelsbetrekking tusschen beide landen gedurende meer dan 7 maanden, ten gevolge der retorsie-maatregelen daarvan moest verwachten?

Zou het niet mogelijk zijn geweest, ook zonder die maatregelen, den begunstigten invoer van 7 miljoen ponden koffij en 180,000 ponden tabak te behouden, tegen eene algemeen werkende vermindering van ons tarief op die voorwerpen, waarin België belang stelt en welke bij de wet van 19 juni 1845 verhoogd werden?

Had men tegen eene *algemeene* verlaging der inkomende regten in Nederland van andere voorwerpen, welke nu alleen ten behoeve van België zijn gematigd, niet de vermindering kunnen verkrijgen der belgische regten, welke voor Nederland wezenlijk belangrijk zijn te achten, zonder het daarstellen van differentiële regten, speciaal voor België, in Nederland en in dezelfde Oost-Indische bezittingen?

Worden de concessien, nu bij het tractaat afzonderlijk aan België verleend, opgewogen door de voordeelen welke Nederland heeft bedongen?

Is het billijk en overeenkomstig met de belangen onzer nijverheid, dat er bij de begunstigde

toelating van voorwerpen van belgische industrie, zoo weinig reciprociteit ten behoeve onzer fabrieken plaats vindt of wordt dat alles opgewogen, door de vermindering van de belgische regten bij art. 23 verleend en van die op haring en visch?

Ik wil niet ontkennen, dat de vermindering der inkomende regten op genoemde zeeproducten waarde heeft voor eenen aanzienlijken tak van nationale nijverheid, maar zal dit op den duur zoo zijn bij de nog steeds enorme hoogte der regten en de beperkte hoeveelheid voor den invoer van visch bepaald? Zal het lokaas tot eene uitbreiding dezer industrie in België niet steeds groot blijven en de concurrentie voor ons eerst moeilijker, daarna weder onmogelijk worden?

Heeft de regering bij het bedingen van de gunsten, ons bij art. 14 § 3 verleend, overwogen welk verschil er nog blijft bestaan tusschen de regten door Nederland in België te betalen, en die voor den regtstreekschen aanvoer met belgische schepen vastgesteld?

Hebben de nederlandsche onderhandelaren onderzocht of België gewoon is alle die voorwerpen op onze markten te koop? Ik meen, dat bij sommige derzelve doorgaans het tegendeel plaats vindt.

Had men zich niet liever tot die voorwerpen moeten bepalen, waarbij wij waarlijk belang hebben en voor deze nog lagere en meer met de nederlandsche overeenkomende regten moeten bedingen?

Waarom bleef de doorvoer van vee in België voor ons verboden? Was het tegen zoo groote concessiën van onze zijde niet mogelijk die te bedingen?

Zal de begunstigde uitvoer van 8,000,000 pond met belgische schepen uit Java naar België, bij het bestaand differentiële stelsel op den invoer in dat land, de partiële toelating van 7,000,000 pond koffij op den duur niet min of meerder illusoir maken?

Is het traktaat niet eene huldiging van het stelsel van differentiële regten, waartegen Nederland bij België opgekomen was?

Zal men de gunst, aan België verleend, ook niet tot andere natien uitstrekken?

Zoo dit bij overeenkomsten moet geschieden, wat zal dan de basis zijn der hoeveelheid, welke men tot een verlaagd regt in O. I. zal laten uitvoeren, daar men dan den maatstaf zal missen, die men nu had, door den begunstigten invoer van koffij en tabak?

Of zal men er toe overgaan de uitvoerregten op Java en Sumatra voor alle vlaggen gelijk te stellen met die der nederlandsche, zonder onderscheid der bestemming; maar welken invloed zal dit uitoefenen op onzen eigen handel en scheepvaart op de O. I. bezittingen en wat zal er dan worden van den invoer der 7,000,000 pond koffij, wanneer de belgische schepen eene onbepaalde hoeveelheid tot gelijke regten op Java kunnen uitvoeren en in België tot mindere dan de nederlandsche invoeren?

Zijn de bijzondere gunsten bij art. 15 aan België in de O. I. bezittingen en bij art. 21 en 24 hier te lande verleend, niet eenigermate in strijd te achten met het algemeen staatkundig en commercieel belang van Nederland, hetwelk een algemeen werkend liberaal stelsel en levendige betrekkingen met alle naburige natien zoozeer behoeft?

Ik zal mij verheugen zoo 's Konings ministers op deze vragen, bij eene volgende gelegenheid, een voldoende en voor de natie bevredigend antwoord kunnen en willen geven.

Het ontwerp van wet tot intrekking der wet van 29 december 1835 (Staatsblad n°. 41) en tot vaststelling van nieuwe bepalingen betreffende de regten op de granen en andere levensmiddelen, is van de volgende inhoud:

Wij WILLEM II, enz.

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat het noodzakelijk is de wet van den 29 december 1835 (Staatsblad n°. 41) door andere bepalingen te vervangen, en om tevens de wet van 19 juni 1845 (Staatsblad n°. 28), voor zooveel de daarbij op slagvee en op sommige levensmiddelen bepaalde regten betreft, te herzien,

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal,

hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. De wet van den 29 december 1835 (Staatsblad n°. 41) wordt ingetrokken.

Art. 2. De regten op granen en andere levensmiddelen worden vastgesteld, als volgt:

	Maatstaf.	Invoer.	Uitvoer.	Doorvoer.
BOTER (eetbare)...	100 p.	f 3.00	vrij	f 0.10
GRANEN, tarwe en gepelde spelt...	het last	8.50	id.	0.50
» rogge, maïs of Turksche tarwe...	id.	6.00	id.	0.50
» gerst en mout...	id.	5.50	id.	0.50
» boekweit...	id.	6.00	id.	0.50
» haver en ongepelde spelt...	id.	4.00	id.	0.50
» boonen en wikken...	id.	6.00	id.	0.50
» erwtenen linzen...	id.	7.00	id.	0.50
alle gepelde of gebroken granen, als: grutten, gort, gepelde gerst, enz. niet afzonderlijk bij het tarief belast...	100 p.	2.50	id.	0.02½
» brood, beschuit en meel van alle graansoorten, vernieuwde li. macaroni, semouille en zemelen.	id.	4.50	id.	0.02½
SLAGVEE, stieren,				
» ossen,				
» koeijen en vaarzen.	het stuk	0.50	f 0.50	0.50
» hokkelingen en kalveren.	id.	0.10	0.10	0.10
» varkens.	id.	0.05	0.05	0.05
» schapen.	id.	0.10	0.10	0.10
» lammer.	id.	0.05	0.05	0.05

Art. 3. De tarwe, gepelde spelt, rogge, maïs, gerst, mout, boekweit, haver en ongepelde spelt hebben voor eenen onbepaalden tijd genot van entrepôt, zoowel in algemeen, als in particulier of fictief entrepôt, met behoud van het regt tot door- of weder-uitvoer.

Voor zooveel het fictief entrepôt voor deze graansoorten betreft, kan de daartoe vereischte borgtocht enkel bij onderhandsche acte, volgens het door de administratie vast te stellen formulier worden gesteld.

Personen, die een bedrijf uitoefenen, waarvoor zij zelve eene openstaande rekening met het rijk hebben, kunnen als borgen worden toegelaten; doch dezelfde personen mogen niet wederkeerig voor elkander borgen zijn.

Art. 4. Met het tijdstip waarop deze wet in werking treedt, wordt de wet van den 30sten oktober 1846 (Staatsblad n°. 60) ingetrokken, voor zooveel de goederen betreft, waarvan de regten bij de tegenwoordige wet gewijzigd worden.

Lasten en bevelen, enz.

Correspondentie.

Ontoangen voor Ierland.

Van den WelEerw. Heer v. d. E. en zijne gemeentenaren, te R.	f 15,50.
Van den Heer H. de W. te 's Bosch.	» 10,00.
	f 25,50.
Bedrag der vorige opgave.	» 31,00.
Totaal	f 56,50.

Advertentien.

** Heden overleed, aan eene slepende ziekte mijn waarde Echtgenoot, de Weledele Heer LAMBERTUS BOKSTART, Burgemeester dezer Gemeente, en Secretaris van den Pastoor, in den ouderdom van 42 jaren en maanden; na eene genoegelijke Echtverbinding van nagenoeg 4 jaren, na alvorens tijd door de troostmiddelen onzer Moeder de Kerk gesterkt geweest te zijn.

LITH den 25 Februarij 1847.

J. G. BOKSTART.

Geboren VAN HECK.

Algemeene Kennisgeving.

Een Koperslager,

zijn werk grondig verstaande, kan dadelijk VAST WERK krijgen, bij R. B. E. TIMMERMAN'S te Zevenaar, hij vervoege zich in persoon

** J. J. ARKESTEYN EN ZOON, Boekdrukers en Boekhandelaren te 's Hertogenbosch hebben uitgegeven:

VERZINT EER GIJ BEGINT!

Een hartelijk woord aan mijne Landgenooten, over de in ons Vaderland heerachende ziekte, genaamd

Landverhuizing.

24 Bladzijden gr. 8° f — 15.

De Godsdienstige Beweging in Engeland, of de voortgang van het Katholicismus en de terugkeer der Anglikaanse kerk tot de eenheid; naar het Fransch, door J. J. HUGMEYER, R. C. Pastoor. 436 bladz. gr. 12° f 1,50.

Geschiedenis der Nederlanden voor de Jeugd. Derde Druk, Bijgewerkt tot en met 1846. f — 60.

Alsmede een aantal werkjes tot Schoolgebruik.

Consulat de Belgique.

Le Soussigné a l'honneur de faire part de sa nomination de Consul de Belgique en cette ville et de sa reconnaissance comme tel par Sa Majesté le Roi des Pays-Bas.

Bois-le-Duc 1 Mars 1847.

Le Consul de Belgique à Bois-le-Duc

TOUSS. JOS. TILMAN.

Graanmarkt

van 's HERTOGENBOSCH

Maandag en Dingsdag 1 en 2 Maart.

ROGGE / 10,65 / 11,00 a / 11,35.

BOEKWEIT / 8,35 f 8,65 a f 9,00.

HAYER / 3,50 f 3,90 a 4,40.

EINDHOVEN den 2 Maart 1847.

De prijzen der Granen zijn heden alhier geweest:

Een Nederlandsch Mud Rogge.	f 10,28.
— — — — — Boekweit.	— 7,70.
— — — — — Haver.	— 4,20.
— — — — — Pond Roggebrood.	— 0,12½.
— — — — — Boter	— 0,66.

OPGAVEN van de Hoogte der Rivieren DE MAAS te Grave en van de DIEZE te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure.

DA- TUMS	MAAS TE GRAVE				DIEZE TE 'S BOSCH.				
	BOVEN AP.	GEWASSEN.	GEVALLEN.		BOVEN O.	ONDER O.	GEWASSEN.	GEVALLEN.	
Maart	ell.	dm.	dm.	dm.	ellen	dm.	ellen	dm.	dm.
1	8	27	»	44	»	»	»	»	»
2	7	92	»	35	0	32	»	»	10
3	»	»	»	»	0	22	»	»	10
»	»	»	»	»	»	»	»	»	»

De O. te 's Bosch is 4 el 11 duim boven AP.

Hoogte van den Rijn te Keulen, 27 Februarij 15 voet, 3 duim.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY te 's Bosch.